

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

TEDBİRE İLİŞKİN ARA KARAR

AZIZJON HIKMATOV BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2015/18582)

Karar Tarihi: 15/12/2015

İKİNCİ BÖLÜM

ARA KARAR

- Başkan** : Engin YILDIRIM
- Üyeler** : Alparslan ALTAN
Celal Mümtaz AKINCI
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
- Raportör** : M. Serhat MAHMUTOĞLU
- Başvurucu** : Azizjon HİKMATOV (Özbekistan Cumhuriyeti Vatandaşı)
- Vekili** : Av. Uğur YILDIRIM

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Özbekistan vatandaşı olan başvurucu hakkında verilen sınır dışı kararının uygulanması hâlinde ülkesinde yaşam hakkı ile işkence ve kötü muamele yasağının ihlal edileceği iddiaları hakkındadır.
2. Başvurucu, sınır dışı edilmesine dair işlemin yürütmesinin tedbiren durdurulmasını talep etmektedir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

3. Başvuru, 4/12/2015 tarihinde yapılmıştır. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) 73. maddesi uyarınca, tedbir talebinin Bölüm tarafından karara bağlanması gerekli görüldüğünden, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

4. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:
5. Başvurucu, 1984 doğumlu olup Özbekistan Cumhuriyeti vatandaşıdır.
6. Başvurucu, 2009 yılında yasal yollardan Türkiye'ye gelerek "*uluslararası koruma*" talebinde bulunmuş; ülkesindeki muhalif siyasi gençlik hareketlerine katıldığı için hedef haline geldiğini ve ülkesini terk etmek zorunda kaldığını belirtmiştir.
7. Öte yandan başvurucunun Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğine (BMMYK) yaptığı mültecilik başvurusu 30/6/2010 tarihinde uygun görülmuş olup başvurucunun güvenli üçüncü ülkeye yerleştirilmesine ilişkin süreç hâlen devam etmektedir.
8. 15/3/2015 tarihinde başvurucu bir araçla Kilis üzerinden Suriye'ye geçmeye çalışırken yakalanmış; kamu düzeni ve kamu güvenliği bakımından tehdit oluşturduğu gerekçesiyle idari gözetim altına alınarak Batman'a nakledilmiştir.

9. Batman Valiliği Göç İdaresi Müdürlüğü, anılan gerekçelerle 14/5/2015 tarihinde başvurusunun sınır dışı edilmesine karar vermiştir.

10. Başvurucunun sınır dışı kararının iptali için açtığı dava Batman İdare Mahkemesinin 14/11/2015 tarihli ve E.2015/1142, K.2015/2394 sayılı kararıyla reddedilmiştir.

11. Bu karar, başvuru tarafından 4/12/2015 tarihinde öğrenilmiş olup aynı gün bireysel başvuruda bulunulmuştur.

12. Anayasa Mahkemesi, tedbir talebini karara bağlamadan önce Göç İdaresi Genel Müdürlüğünden (Göç İdaresi) başvurusunun sınır dışı edilmesine dair bilgi ve belgeleri talep etmiştir.

13. Göç İdaresi, 7/12/2015 tarihli yazısında, kamu güvenliğini ciddi bir şekilde tehlikeye sokacağı değerlendirilen yabancılar hakkında güvenlik tahdit kodları veri girişi yapıldığını, bu kapsamda, “*Jeopolitik konumu gereği Türkiye’yi çatışma bölgelerine geçiş yapmak için kullanan yabancıların ülkemize giriş yapmalarını ve ülkemizi güzergah olarak kullanmalarını önlemek, uluslararası terörle mücadele etmek*” amacıyla başvuru hakkında G-87 tahdit kodu konulduğunu belirtmiştir.

14. Göç İdaresi anılan yazısında, Anayasa Mahkemesi tarafından tedbir talebi hakkında bir karar verilinceye kadar başvurusunun sınır dışı edilmeyeceğini bildirmiştir.

B. İlgili Hukuk

15. 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun “*Sınır dışı etme kararı*” kenar başlıklı 53. maddesi şöyledir:

“(1) Sınır dışı etme kararı, Genel Müdürlüğün talimatı üzerine veya resen valiliklerce alınır.

(2) Karar, gerekçeleriyle birlikte hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancıya veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. Hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancı, bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kendisi veya yasal temsilcisi, kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında bilgilendirilir.

(3) Yabancı veya yasal temsilcisi ya da avukatı, sınır dışı etme kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde idare mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvuran kişi, sınır dışı etme kararı veren makama da başvurusunu bildirir. Mahkemeye yapılan başvurular on beş gün içinde sonuçlandırılır. Mahkemenin bu konuda vermiş olduğu karar kesindir. Yabancı rızası saklı kalmak kaydıyla, dava açma süresi içinde veya yargı yoluna başvurulması hâlinde yargılama sonuçlanıncaya kadar yabancı sınır dışı edilmez.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Başvuru formu ve ekleri incelenip tedbir talebi hakkında gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

17. Başvuru, ülkesinde sistematik olarak insan hakları ihlalleri gerçekleştiğini, dini inançları ve siyasi görüşü nedeniyle ülkesinde işkence ve kötü muameleye maruz kalabileceğini, “*terör*” gerekçesiyle sınır dışı ediliyor olması nedeniyle ülkesinde teslim alındığında ölüm tehlikesiyle karşı karşıya olacağını, yargılama sürecinde idare mahkemesince iddialarının dikkate alınmadığını belirterek Anayasa’nın 17. ve 36. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 49. maddesinin (5) numaralı fıkrası ve İçtüzük'ün "*Tedbir kararı*" başlıklı 73. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre; başvurucunun yaşamına ya da maddi veya manevi bütünlüğüne yönelik ciddi bir tehlike bulunduğu anlaşılmış hâlinde, başvuru hakkında esasa ilişkin inceleme yapılana kadar Bölümlerce resen veya başvurucunun talebi üzerine gerekli tedbirlere karar verilebilir.

19. Somut olayda başvurucu, ülkesinde sistematik olarak insan hakları ihlalleri gerçekleştiğini ve sınır dışı edilmesi hâlinde muhalif olması nedeniyle yaşamının tehlikeye düşeceğini ileri sürmüştür. Özbekistan'a ilişkin Uluslararası Af Örgütü tarafından açıklanan 2014/15 tarihli İnsan Hakları Raporunda, yabancı ülkelere sınır dışı edilerek geri gönderilen kişilerin "*gerçek bir işkence ve kötü muamele riski*" altında oldukları belirtilmiştir. İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün 2015 yılı Özbekistan İnsan Hakları Raporunda ise binlerce yönetim karşıtı aktivistin tutuklandığının ve bir kısmının hapis cezasıyla cezalandırıldığının ayrıntılı olarak açıklandığı görülmektedir.

20. Öte yandan idare mahkemesince başvurucunun iddialarına yönelik bir araştırma ya da değerlendirme yapılmadığı görülmektedir. Bununla birlikte BMMYK başvurucunun sığınma talebini kabul ederek güvenli üçüncü ülkeye yerleştirilmesine karar vermiştir. Başvurucunun sınır dışı edilmesi hâlinde ülkesinde kötü muameleye maruz kalma ihtimali bulunduğu gibi BMMYK nezdinde kazanmış olduğu güvenli üçüncü ülkeye yerleştirilme hakkını da kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır.

21. Açıklanan nedenlerle, bu aşamada başvurucunun ülkesine sınır dışı edilmesi hâlinde "*maddi ve manevi bütünlüğüne*" yönelik ciddi bir tehlikeyle karşılaşma ihtimali bulunduğu anlaşıldığından tedbir talebinin kabulüne karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

A. Başvurucunun tedbir talebinin KABULÜNE,

B. Mahkemece yeniden bir karar verilinceye kadar başvurucu Azizjon Hikmatov hakkında ÜLKESİNE SINIRDIŞI EDİLMESİNE İLİŞKİN İŞLEMİN UYGULANMAMASINA,

C. Kararın bir örneğinin başvurucuya ve Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne tebliğine,

15/12/2015 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Alparslan ALTAN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ